

Upplevelsenämnden

Lina Torsner
0171-626379
lina.torsner@enkoping.se

Lokalbehovsplan för upplevelseförvaltningen

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

Upplevelsenämnden godkänner lokalbehovsplan för upplevelseförvaltningen 2024-2033, daterad 2023-10-31, som ett underlag till lokalförsörjningsplan för Enköpings kommun.

Beskrivning av ärendet

Varje nämnd ansvarar för att årligen ta fram en lokalbehovsplan där prioriterade behov och konsekvenser för verksamheten redovisas. Samtliga förvaltningars lokalbehovsplaner samordnas i en kommunövergripande lokalförsörjningsplan som är en del av kommunens planeringsprocess. Kommunens investeringsplanering utgår från nämndernas investerings- och lokalbehovsplaner. Viktiga punkter att ta hänsyn till är kostnadsutveckling och effektiviseringsmöjligheter till exempel genom samverkan.

Enligt kommunens "Policy för lokalförsörjning" ska samtliga nämnder och förvaltningar planera lokalanvändningen. Det sker utifrån en helhetssyn på kommunens totala behov och ekonomi och i nära samarbete med kommunstyrelsen och övriga nämnder och styrelser. Det är viktigt att beakta att det är behovet som ska styra en lokalbehovsplan och inte önskemål.

Upplevelseförvaltningens bedömning

Upplevelseförvaltningens lokalbehov beror främst på en ökad efterfrågan av ändamålsenliga anläggningar och lokaler för fritids-, idrotts-, kultur- och annan rekreativ verksamhet i enlighet med nämndens uppdrag. De behov som identifierats i lokalbehovsplanen är ett viktigt underlag till kommunens lokalförsörjningsplan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Lokalbehovsplan för upplevelseförvaltningen
Lokalbehovsplan UPN 2024 - 2033, daterad 2023-10-31

Jonas Nyström
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Lina Torsner
Verksamhetsstrateg
Enköpings kommun

Kopia till:
Kommunstyrelsen, för kännedom
Tekniska nämnden, för kännedom
Lokalförsörjningsstrateg, för åtgärd

Lokalbehovsplan 2023

Planering för perioden 2024-2033 Upplevelsenämnden

Skriv text här

Dokumenttyp

Plan

Ersätter

Lokalbehovsplan 2023-2032

Godkänd av

Upplevelsenämnden

Gäller för

Gäller f.om.

2024

Ansvarig funktion

Gäller t.om.

2033

Reviderad

**ENKÖPINGS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Syfte	3
Avgränsning.....	3
Styrande dokument	3
Omvärldsanalys	5
Befolkningsprognos.....	7
Prognos - tätorter	8
Prognos – stadsdelar	8
Prognos – omland	9
Ekonomi.....	9
Verksamheternas lokalbehov	10
Idrott och fritid.....	10
Nuläge	10
Befintliga anläggningar	10
Lokalbehov på kort sikt.....	11
Lokalbehov på lång sikt	12
Kultur och turism	13
Nuläge	13
Befintliga lokaler.....	14
Lokalbehov på kort sikt.....	14
Lokalbehov på lång sikt	15

Inledning

Varje nämnd ansvarar för att årligen ta fram en lokalbehovsplan där prioriterade behov och konsekvenser för verksamheten redovisas. Samtliga förvaltningars lokalbehovsplaner samordnas i en kommunövergripande lokalförsörjningsplan som är en del av kommunens planeringsprocess. Kommunens investeringsplanering utgår från nämndernas investerings- och lokalbehovsplaner. Viktiga punkter att ta hänsyn till är kostnadsutveckling och effektiviseringsmöjligheter t.ex. genom samverkan.

Enligt kommunens "Policy för lokalförsörjning" ska samtliga nämnder och förvaltningar planera lokalanvändningen utifrån en helhetssyn på kommunens totala behov och ekonomi och i nära samarbete med kommunstyrelsen och övriga nämnder och styrelser. I det här hänseendet är det viktigt att beakta att det är behovet som ska styra en lokalbehovsplan och inte önskemål.

Upplevelseförvaltningens lokalbehov är generellt kopplat till ökad efterfrågan inom nämndens ansvar för att det ska finnas ändamålsenliga anläggningar och lokaler för fritids-, idrotts-, kultur- och annan rekreativ verksamhet.

Syfte

Syftet med lokalbehovsplanen är att styra mot en effektiv lokalanvändning inom ramen för en god ekonomisk hushållning samt vara ett prioriteringsstöd. Med lokaleffektivitet menas att lokalanvändarna har ändamålsenliga lokaler till lägsta kostnad över tid där kostnad, hög nyttjandegrad och nytta är i balans för kommuninvånare och andra brukare.

Avgränsning

Lokalbehovsplanen omfattar upplevelseförvaltningens lokalbehov av såväl nya lokaler som omställningar/ verksamhetsanpassningar (hyresgästpassningar) av befintliga lokaler. Lokalbehovsplanen omfattar inte markanläggningar. Dessa finns istället med i det strategiska investeringsunderlaget.

Styrande dokument

Kommunens översiktsplan (ÖP) är vägledande för all fysisk planering inklusive planering för verksamhetslokaler.

Det pågår ett arbete med översiktsplanering till 2040 och scenario för slutsatser är bland annat:

- Örsundsbro och Grillby har goda möjligheter till befolkningstillväxt.
- Hummelsta och Fjärdhundra kan växa för att understödja befintlig service men det är inte rimligt med någon stor tillväxt.
- I Skolsta och Lillkyrka är det endast rimligt/lämpligt med mindre komplement utifrån deras förutsättningar.

2023-10-31

Av **Upplevelsenämndens långsiktiga plan 2020-2023** framgår att upplevelsenämnden vill utveckla fler aktiviteter tillsammans med civilsamhället för att bryta social isolering och segregation. Bland äldre vill nämnden särskilt fokusera på förbyggande och folkhälsofrämjande aktiviteter ur ett fysiskt, psykiskt och socialt perspektiv. Kulturen utvecklar Enköpings kommun och är en grundsten i ett väl fungerande samhälle som bidrar till att bredda människors vyer och skapa förståelse för andras perspektiv. Nämndens ambition under perioden har varit att bygga om Joar Blå till ett kulturhus, fyllt med ytor för interaktion och forum för kulturskapande. Projektet har dock pausats och därmed försenats.

Upplevelsenämnden vill även ta ansvar och samla krafterna kring en hållbar utveckling av hela kommunen med dess landsbygd. Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges långsiktiga mål 3 genom att nämndens verksamheter och anläggningar ska vara tillgängliga för alla som bor i Enköpings kommun. Att underhålla och fortsätta utveckla förutsättningarna i kommunens kransorter utgör en central del av nämndens uppdrag. Nämnden ska verka för ett brett och tillgängligt utbud av aktiviteter inom sina verksamheter i enlighet med KF mål 11, men också genom att tillhandahålla verksamhetsanpassade lokaler och anläggningar i enlighet med KF mål 8. Genom biblioteken, museum och kulturskolan bidrar nämndens verksamheter till livslångt lärande i enlighet med KF mål 7.

De **idrotts- och kulturpolitiska programmen** antogs av kommunfullmäktige våren 2017 och ska fungera som verktyg både för upplevelsenämnden och övriga kommunala nämnder och bolag.

Idrottspolitikens vision är att Enköpings idrotts-, fritids- och friluftsliv arbetar aktivt för:

- att fler är fysiskt aktiva för en god folkhälsa och där alla har en meningsfull fritid
- att bredd-, elit- och motionsidrott har goda förutsättningar att utvecklas
- god samverkan mellan olika aktörer som skapar en vi-känsla, god sammanhållning, inkludering och nya lösningar
- goda förutsättningar för attraktiva evenemang och arrangemang
- att samla lokalt, regionalt, nationellt och internationellt idrotts-, fritids-, och friluftsliv i lägerstaden Enköping som är välkommande, välorganiserad och välmående

Hallar och anläggningar

Det finns ett antal mål i det idrottspolitiska programmet som handlar om hallar och anläggningar:

- Invånare och brukare upplever att anläggningar som byggs är anpassade för att fungera i dagens verksamhet samt för framtidens verksamhet och evenemang i en växande kommun.
- Alla aktörer i idrotts-, fritids- och friluftslivet ges möjlighet att delta i nytänkande projekt som involverar ideella krafter i en kreativ anläggningsutveckling.
- Invånare och föreningar kan ta del av en tydlig underhålls- och investeringsplanering.

Kulturpolitikens vision är att Enköpings kommun präglas av en kreativ och dynamisk atmosfär med möjlighet att skapa och förverkliga idéer. Detta sker genom:

- En kulturell infrastruktur, ett fritt och ideellt kulturliv är alla viktiga delar av Enköpings kulturliv.
- Enköpings kulturliv tar plats, ifrågasätter och speglar sin samtid, framtid och dåtid.
- Enköpings kulturpolitik efterfrågar, uppmuntrar och stödjer initiativ samt strävar efter att kulturlivets aktörer, så väl offentliga som ideella och näringsliv, känner ägandeskap inför kulturpolitikens genomförande.

2023-10-31

- Enköpings kulturpolitik är en del av samhällsbygget Enköping.
- Det kulturpolitiska programmet stärker kulturens roll i kommunen. Ansvaret för att kulturen blir en kraft i kommunens utvecklingsarbete delas av alla kommunala nämnder och bolag.
- Konst, kultur, kulturarv och kulturmiljöer är tillgängliggjorda för alla invånare, både i stad och på landsbygd.
- Kulturpolitiken tar tillvara på digitaliseringens möjligheter.

Lokaler och anläggningar - kulturell infrastruktur

Det finns flera mål i det kulturpolitiska programmet som rör lokaler och anläggningar:

- Den kulturella infrastrukturen möter kulturlivets behov av ändamålsenliga lokaler för mötesplatser och för verksamheter inom både scenkonst, bibliotek/litteratur, bild och form och film/media och utställningar.
- Landsbygdens kulturella infrastruktur är utbyggd och ändamålsenlig.

Med kulturell infrastruktur menas lokaler som är anpassade för kultur:

- lokaler och platser för att uppleva kultur
- lokaler och platser för eget skapande
- samlingslokaler och platser för kulturella möten

Den regionala strategin för besöksnäring syftar till att utveckla länet och Enköping som besöksmål, att öka antalet besökare till hela kommunen och skapa affärsnytta för den lokala besöksnäringen. Upplevelseförvaltningen ska verka för att perspektivet besöksnäring tas om hand i lokalbehovsplanen. Det innebär konkret till exempel parkeringsplatser för husbilar i gästhamn och övernattningsmöjligheter i nybyggda skolor för barn som deltar i en idrottscup eller på ett musikläger. På samma sätt finns parkturismens besökare med i planeringen av nytt kulturhus Joar.

Omvärldsanalys

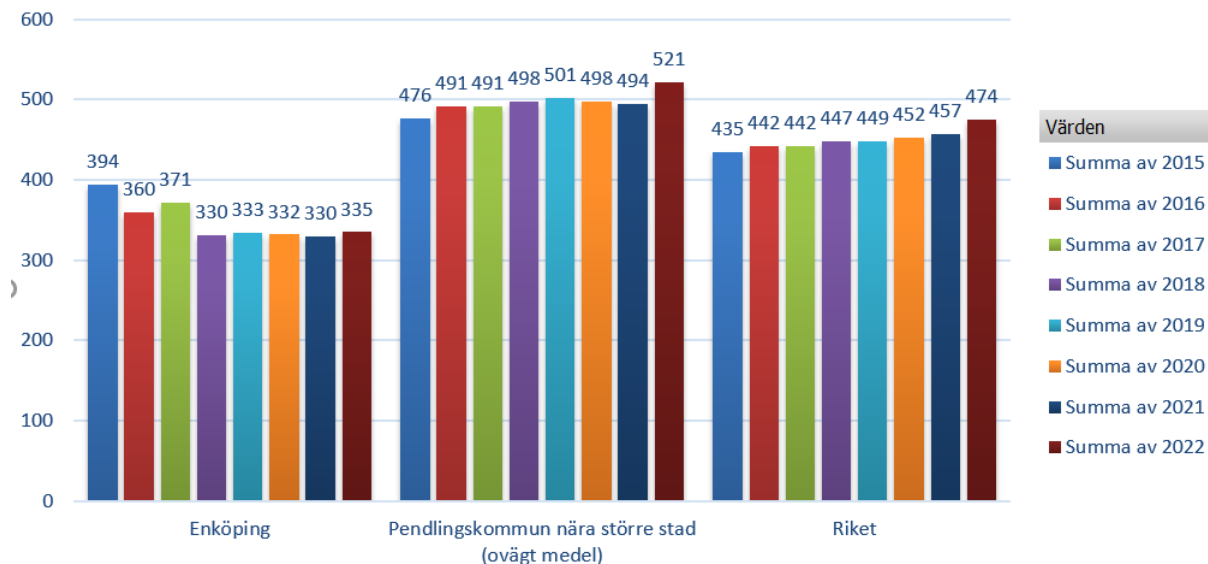
I samhällsplaneringen behöver det ökande antalet innevånare och deras behov av kultur, fritids- och idrottsaktiviteter tas med tidigt i planeringen. En genomtänkt samplanering, flexibla lokaler och förvaringsytor kan vara en både ekonomiskt och socialt hållbar väg för att möta morgondagens behov. Placering av kommunens verksamhetslokaler behöver göras med omsorg utifrån kommunens tillväxt, stötta t ex ett hållbart resande, minimering av klimatrisker samt ge möjligheter för t ex skolverksamhet att få tillgång till bra utemiljö och bra möjligheter till delta i och själv utöva aktiviteter på fritiden.

Funktioner som kulturlokaler och bibliotek är svåra att beräkna med hjälp av nyckeltal och har inte samma givna markanspråk som till exempel idrottshall/skola, men behöver likväl tas om hand i samhällsplaneringen. Biblioteket har fått en ökad betydelse som mötesplats, för människor i digitalt utanförskap och som arena för olika konst- och kulturformer. Samverkan med både kommunala förvaltningar och civilsamhälle ökar i biblioteksverksamheten. Biblioteket har en utmaning att nå målgrupper som man inte når idag. Enköpings kommun är en av de kommuner som satsar minst kronor per innevånare på biblioteksverksamhet i förhållande till andra jämförelsekommuner och riket i helhet (tabell 1) och har även lägst antal bibliotek per 1000

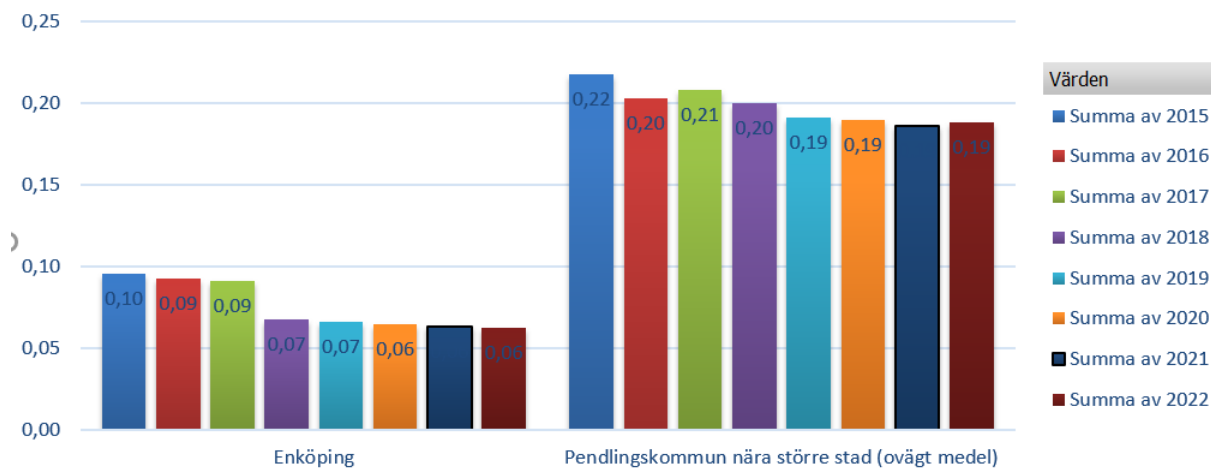
2023-10-31

invånare jämfört med andra jämförelsekommuner (tabell 2).¹

Tabell 1

Tabell 2

Det framtida kommunala uppdraget inom kultur går mot kultur som metod och utveckling för individens utveckling och integration. Det handlar mindre om att vara åskådare och mer om att själv utöva kultur. Framtidens kulturlokaler går mot samlade öppna ytor, avgränsade rum, rum för spontana möten. Lokaler ska gå att ställa om för olika behov som exempelvis film, dans, webb och podd-produktion.

Idag är många fysiskt aktiva både inom och utanför civilsamhället, men inte alla. Trenden i samhället går mot en segregation även i fysisk aktivitetsnivå och det skapar ohälsa som påverkar hela samhället. Fysisk aktivitet, inaktivitet och hälsa är ojämnt fördelad i befolkningen och inom

¹ Kolada nyckeltalsid N09026,
Kolada nyckeltalaid N09806,

2023-10-31

olika grupper i samhället. Möjligheter till en aktiv fritid bidrar till ökad folkhälsa vilket är en viktig prioritering utifrån den demografiska utvecklingen.

Framåt kommer inte kommunen att kunna finansiera alla framtida lokalbehov för föreningslivet. En utveckling som börjat och som behöver fortgå är föreningsinitierade anläggningar med extern finansiering och bidrag. Här behöver kommunen kunna möta upp med dels möjligheter att tillskapa arrenden, men också genom ekonomiska bidrag som krävs för att föreningar ska kunna erhålla externa bidrag. Kommunen kan också bidra med konsultativt stöd till föreningarna i processen.

Befolkningsprognos

Befolkningsprognosen² utgår från antaganden om antalet födda, antalet döda, samt in- och utflyttade till kommunen. Statistiken är underlag till kommunens budgetarbete. Den 31 december 2022 hade Enköping 47 848 invånare. Under 2021 ökade befolkningen i kommunen med 1 176 invånare och var därmed den fjärde snabbast växande kommunen i landet. Under 2022 avtog tillväxten något och befolkningen ökade med 387 invånare. Enligt prognos ska Enköpings kommun ha över 54 000 invånare år 2032. Den största ökningen beräknas finnas bland 6-18 åringar och 80+. Antal barn i åldern 6-18 år beräknas öka med drygt 1 500 barn på 10 år. Vad vi kan utläsa bakåt i tiden kopplat till nuvarande befolkningsprognos är att behovet av fler lokaler och mötesplatser för barn och ungas fritids- och kulturaktiviteter kommer att öka. Målgruppen äldre växer och har ett behov av förutsättningar för att kunna motionera och ta del av kultur hela livet. Med den ökande befolkningen i kommunen finns också all anledning att tro att även antalet besökare till kulturella evenemang som konst, kultur och scenframträdanden också kommer att öka.

² Enköping kommuns befolkningsprognos i november 2022.

2023-10-31

Prognos – åldersklasser

Ålder	2022	2025	2028	2032	Ökning i	
					Ökning 2022-2032	%
0	561	555	560	581	20	3,6%
1-5	3 049	3 022	3 110	3 199	150	4,9%
6-12	4 296	4 601	4 839	4 958	662	15,4%
13-15	1 787	1 934	1 985	2 262	475	26,6%
16-18	1 678	1 784	1 936	2 076	398	23,7%
19-29	5 645	5 566	5 890	6 357	712	12,6%
30-39	6 529	6 826	6 861	6 939	410	6,3%
40-64	14 495	14 795	15 464	16 326	1831	12,6%
65-74	4 835	4 792	5 018	5 492	657	13,6%
75-79	2 352	2 367	2 144	2 162	-190	-8,1%
80-84	1 406	1 776	1 993	1 859	453	32,2%
85-89	793	860	1 027	1 346	553	69,7%
90-w	451	461	502	595	144	31,9%
Summa	47 878	49 338	51 331	54 151	6273	13,1%

Prognos - tätorter

Tätorter	2022	2025	2028	2032	Ökning 2022-2032	Ökning i %
Bredsands tätort	2037	2144	2448	2889	852	41,8%
Enköpings tätort	26157	27140	28370	29921	3764	14,4%
Fjärdhundra tätort	951	975	1023	1067	116	12,2%
Grillby tätort	1168	1195	1228	1288	120	10,3%
Haga tätort	456	485	486	497	41	9,0%
Hummelsta tätort	947	955	962	965	18	1,9%
Lillkyrka tätort	294	294	295	293	-1	-0,3%
Märsön tätort	244	244	245	244	0	0,0%
Skolsta tätort	266	269	270	270	4	1,5%
Örsundsbro tätort	2013	2044	2143	2226	213	10,6%
Summa	34533	35745	37470	39660	5127	14,8%

Prognos – stadsdelar

Stadsdelar	2022	2025	2028	2032	Ökning 2022-2032	Ökning i %
Bergvreten-Gånsta	4022	4262	4332	4503	481	12,0%
Centrum	2556	2573	2944	3224	668	26,1%
Fanna-Herrgården	3328	3715	3861	4154	826	24,8%
Galgvreten-Lillsidan	5599	5633	5757	5965	366	6,5%

2023-10-31

Stadsdelar	2022	2025	2028	2032	Ökning 2022-2032	Ökning i %
Korsängen	2362	2512	2526	2588	226	9,6%
Munksundet-Gröngarn	3067	3220	3373	3637	570	18,6%
Romberga	2331	2332	2539	2702	371	15,9%
S:t Iljan	2893	2893	3039	3148	255	8,8%
Summa	26157	27140	28370	29921	3764	14,4%

Prognos – omland

Omland	2022	2025	2028	2032	Ökning 2022-2032	Ökning i %
Enköpings omland	742	778	821	925	183	24,7%
Fjärdhundra omland	2679	2704	2744	2841	162	6,0%
Grillby omland	2383	2460	2516	2663	280	11,7%
Hummelsta omland	2464	2500	2545	2641	177	7,2%
Lillkyrka omland	2179	2213	2255	2349	170	7,8%
Örsundsbro omland	2802	2840	2882	2975	173	6,2%
Summa	13249	13495	13763	14394	1145	8,6%

Ekonomi

Enköpings kommun står inför ekonomiska utmaningar och behöver minska kostnadsutvecklingen de kommande åren. De ekonomiska utmaningarna för Enköpings kommun går i linje med flera andra kommuner i Sverige, med minskade intäkter och stora investeringar.

Anledningen till kommunens ekonomiska utmaningar är flera:

- Intäkter från skatter och generella statsbidrag beräknas inte öka i samma takt som kostnader för befintlig verksamhet.
- Ökade kostnader framöver beror till största del av hög inflation, höjda räntor och ökade pensionskostnader.
- Kommunen står inför stora investeringar för bland annat verksamhetslokaler.

För att uppnå god ekonomisk hushållning och kommunens finansiella mål måste investeringsnivån hållas på en långsiktigt hållbar nivå. Det finns ett stort behov av investeringar inom kommunkoncernen. Den skattefinansierade verksamheten domineras av investeringar i lokaler, såväl i nya samt underhåll i befintliga lokaler. När kommunen växer tillkommer även en ökad nivå av investeringar i bland annat infrastruktur.

Upplevelseförvaltningens totala budgeterade årskostnad för lokalhyra för de lokaler som är färdigställda uppgår till 74,1 miljoner kronor, varav idrott- och fritids lokalhyra uppgår till cirka 66,1 miljoner kronor. Kultur och turisms årskostnad för lokalhyra uppgår till ca 7,1 miljoner kronor och

2023-10-31

för upplevelseförvaltningens central till 0,8 miljoner kronor. Sedan den 1 juli 2019 har upplevelseförvaltningen ansvaret för alla kommunala idrottshallar. Idrottshallarna och vissa lokaler samnyttjas med utbildningsförvaltningen. 10,2 miljoner kronor av den totala hyreskostnaden för idrottshallar och lokaler debiteras till utbildningsförvaltningen.

Kunder som hyr tillfälliga lokaler debiteras enligt den taxa som fastställts av kommunfullmäktige. Upplevelseförvaltningen sköter all bokning och uthyrning av lokalerna. Kunder som hyr lokaler på lång sikt har hyresavtal alternativt nyttjanderättsavtal med upplevelseförvaltningen.

Verksamheternas lokalbehov

Enköping kommuns verksamhetslokaler är till stor del byggda under 1960 till 1980-talet och har haft ett begränsat underhåll de senaste tio åren. Det finns ett stort underhållsbehov då lokalerna nått sin ekonomiska livslängd. Samtidigt har verksamheternas behov ändrats med nya arbetsätt, ny lagstiftning mm. Ett stort behov av olika faciliteter såsom omklädningsrum, toaletter och handikapptoalett har identifierats liksom olika tillgänglighetsanpassningar. Upplevelseförvaltningen utvecklar tillgänglighetsperspektivet tillsammans med fastighetsägarna.

Idrott och fritid

Nuläge

Det finns ett stort och brett bestånd av hallar och anläggningar i kommunen. De är koncentrerade i staden men finns även i de mindre orterna. För framtiden finns ett behov av nybyggnation till både traditionella idrotter och anläggningar för nya idrotter och aktiviteter.

Befintliga anläggningar

- Idrottshuset – A, B och C-hall, pingishall, brottningslokal, squash och bowling
- Enahallen
- Bergvretenhallen
- Nordiahallen
- Hummelstahallen
- Lillkyrka sporthall
- Örsundsbro sporthall
- Fjärdhundra sporthall
- Korsängens idrottshall
- Romberga idrottshall
- Västerledens idrottshallar
- St Ilianshallen
- Fjärdhundra idrottshall
- Hummelsta idrottshall
- Grillby idrottshall
- Skolsta idrottshall
- Bahcohallen (ishall)
- Sandbrohallen (ishall)

2023-10-31

- Pepparrotsbadet (familjebad, simhall, gym och relax)
- Fjärdhundrabadet
- Skatehallen på Sandgatan 9

Facilitetsbyggnader och föreningslokaler

Utöver ovan nämnda fastigheter förvaltar upplevelseförvaltningen anläggningar för utomhusidrott och vissa friluftsbad. I anslutning till dessa anläggningar och bad finns olika typer av facilitetsbyggnader och föreningslokaler som upplevelseförvaltningen ansvarar för.

- Åvallen IP (Örsundsbro)
- Enavallen IP – fotboll och friidrott
- Fanna IP- fotboll
- Korsängens idrottsfält - fotboll, softball, baseball och rugby, facilitetsbyggnad
- Mellevi IP (Fjärdhundra)
- Härnevi IP
- Borgvallen IP (Hummelsta)
- Skogsvallen IP (Grillby)
- Lillkyrka IP
- Bredsand - bad, camping och vandrarhem
- Koffsan
- Alstabadet
- Nylada
- Hökens IP (boule)
- Motionsspår (7 st)

Lokalbehov på kort sikt

Inom en treårsperiod finns följande behov:

- **C-paviljongen, Enavallen**
Bibehållande av nuvarande servicenivå
Status: Redo för upphandling
- **Nya lokaler för personal och maskinpark i Örsundsbro**
Bibehållande av nuvarande servicenivå
Verksamheten har idag en liten lokal i sporthallen i Örsundsbro där någon enstaka maskin kan förvaras samt personalutrymme i ett funktionärsrum. Den stora delen av maskinparken förvaras dock utomhus och i containrar. Ett alternativ har tagits fram där en enklare garageutbyggnad byggs från sporthallen. Projektet bör genomföras snarast möjligt med hänvisning till arbetsmiljö och säkerhet.
Status: Projekteringsfas
- **Västerledens aktivitetscenter**
Oförändrad servicenivå samtidigt som vi ska klara en ökad volym
Området runt Romberga och Västerleden växer, särskilt i gruppen barn och unga. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden projekterar en ny grundskola för förskoleklass-

2023-10-31

årskurs 9, Lillsidanskolan, som ska ersätta Enöglaskolan. Med anledning av detta ska även en ny sporthall uppföras för skolan och civilsamhället. Den ska ersätta de två små gymnastikhallarna som idag finns på Västerleden som inte är ändamålsenliga. Sporthallen ska anpassas och utökas för att ge gymnastiken bättre förutsättningar att utöva sin idrott. Status: Projekteringsfasen

- **Anläggningar för idrott i högre divisioner**

Ökad servicenivå/myndighetskrav

Enköping har i vissa delar inte anläggningar som motsvarar de krav som ställs för spel i högre serier. Bahcohallen är en ålderstigen anläggning som varje år kräver dispensansökan för att kunna användas i Hockeyettan. En sådan dispens kommer troligen inte kunna erhållas i speciellt många år till. Kraven från förbundet har också skärpts vilket innebär att en del större åtgärder krävs på 2-5 års sikt. En process har inletts med föreningen och förbundet för att ta fram en plan för utveckling av anläggningen som också beaktar ett scenario där representationslagen avancerar i seriesystemet.

Se även behovsanalys under avsnittet Multihall nedan.

Lokalbehov på lång sikt

I stort kan man se att trycket på kommunens idrottsanläggningar kommer att öka. Detta gäller både skola, civilsamhälle och andra förhyrare. Inom en 10-årsperiod ser upplevelseförvaltningen följande behov:

- **Ny sporthall**

Oförändrad servicenivå/möta ökad volym

Enköping växer kraftigt, särskilt i gruppen barn och unga. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har en förstudie gällande placering av en ny kommunal grundskola. Om ytterligare en kommunal grundskola ska byggas behöver även en ny sporthall uppföras för skolan och civilsamhället. Sporthallen kan, likt Västerledens aktivitetscenter, kunna anpassas för att ge någon idrott bättre förutsättningar. Om en ny grundskola placeras nära Korsängsfältet skulle en multihall kunna ersätta behovet av en ny sporthall.

- **Fler bokningsbara hallar**

Bibehållen servicenivå/möta ökad volym

När det gäller kommunens fullstora sporthallar är beläggningen redan idag så hög att bokningsbara tider i stort sett saknas. De båda ishallarna är i stort sett fullbelagda och antalet veckor för uthyrning på is har utökats för den nya Sandbrohallen. Det är av yttersta vikt vid planering av nya skolor att idrottshallar i anslutning till dessa samplaneras med behoven från föreningslivet.

- **Multihall**

Volymökning och ökad ambitionsnivå

Den gamla simhallen i Idrottshuset kommer inom de närmaste åren att rivas. Ytan skulle kunna nyttjas för att bygga en multihall med av förbunden, godkända mått och publikkapacitet. Idrottshusets A-hall är den hall i kommunen som har störst publikkapacitet. Även denna hall är ålderstigen och kommer inte vara godkänd för spel om representationslag avancerar till högre serie. En multihall i anslutning till Idrottshuset

2023-10-31

kommer ge nya förutsättningar för att kunna utöva elitidrott i Enköping för ett flertal olika idrotter.

En multihall bidrar även till att skapa bättre förutsättningar för evenemang, mässor och företagsarrangemang. Den kan också bidra till kommunens fortsatta utveckling genom turism, idrottsturism samt en utveckling av konceptet lägerstaden Enköping. En multihall kan samnyttjas och ha flera funktioner inklusive scen- och förrådsmöjligheter vid konserter och arrangemang.

Enköping växer och med det följer behov av ytterligare skolor och därmed också nya sporthallar. I diskussionerna har en eventuellt kommande placering i Husberg för en ny grundskola varit aktuell. Om så blir fallet, kan en multihall i Idrottshuset lösa behovet av idrott för den skolan. En multihall kan också lösa behov som andra grundskolor i centralorten har, om deras befintliga sporthall inte räcker till, vilket redan idag är fallet för vissa skolor.

- **Lokaler för övernattnig i samband med evenemang**

Ökad servicenivå/måluppfyllnad

Enköping har profilerat sig som "lägerstaden Enköping" men det saknas bra och billiga övernattningsmöjligheter vid läger. Det finns därför ett stort behov av lokaler för övernattnig i närheten av större hallar. Klassrummen är idag svåra att hyra ut för övernattnig på grund av dyrbar utrustning som finns i klassrummen. När det nya gymnasiet och Lillsidanskolan i västra Enköping står färdiga kommer behoven av övernattnig på hårt underlag till stor del vara uppfyllda. Det som saknas i Enköping som stad är enklare vandrarhem eller enklare hotell anpassade för föreningar. Detta påverkar förutsättningarna för utvecklingen av lägerstaden, vilket påverkar besöksnäringens förutsättningar för idrottsturism och att stärka platsvarumärket Enköping.

Kultur och turism

Nuläge

Det finns ett antal lokaler för kultur och de är främst koncentrerade till centralort. Antalet lokaler och lokalyta för huvudbibliotek, scen och kulturskola har under lång tid varit konstant trots att befolkningen ökar. Lokaler i kransorter har succesivt blivit färre. Lokalerna samnyttjas ofta med skolan, framförallt i kransort, men även i stadsdelarna. Det är en förutsättning för att ge invånare tillgång till service, särskilt till dem som bor i kransort och på landsbygden.

Biblioteken i kransort är även platser för kulturaktiviteter och programverksamhet. Biblioteks-bussen ger service åt landsbygd, vårdboende och förskolor. Kulturskolan har verksamhet i samtliga kransortsskolor. Fritidsgård finns i Fjärdhundra och i Hummelsta i skolans lokaler. Även i centralort samnyttjas lokaler. Träffpunkt Oasen för unga med funktionsvariationer finns i Omnias lokal.

Samnyttjande är fördelaktigt ur flera perspektiv. Det ger en god service, ökar nyttjandegraden och är kostnadseffektivt. Kyrkogatan 2 samnyttjas idag mellan Kulturskolan och estetiska programmet vid Westerlundska gymnasiet. Estetiska programmet kommer dock flytta ut ur lokalen när nya Westerlundska gymnasiet står klart i augusti 2024. Kulturskolan har även uppsökande verksamhet i grundskolor i Enköpings kommun. Detta sker i samarbete med skolan. För framtiden är det viktigt att befintliga lokaler bibehålls, att lokaler ersätts vid nybyggnationer (till exempel meröppet folk- och skolbibliotek i Örsundsbro) och att samnyttjande av lokaler sker på lika villkor.

2023-10-31

Kulturskolan har en beräkningsmodell som inte följer befolkningsutvecklingen. För att bibehålla servicenivån, i takt med att antalet barn och unga ökar, behöver kulturskolans lokaler utökas.

Befintliga lokaler

- Joar Blå med huvudbibliotek, scen, biograf, konstfönster, möteslokal, Ågatan 22, Enköping
- Tingshuset Enköping med scen, konsthall och undervisningsrum.
- Museum och turistinformation, Rådhusgatan 3 Enköping
- Föremålsmagasinet i Barkan
- Tingshuset Örsundsbro
- Folk- och skolbibliotek i Fjärdhundra
- Meröppet folk- och skolbibliotek i Örsundsbro
- Kulturskolan (Vårfruskolan), Kyrkogatan 2
V-boden, fritidsgård och fritidsklubb, Västerledstorg 15
- Romberggården, Rombergsgatan 13

Lokalbehov på kort sikt

Inom en treårsperiod finns följande behov:

- **Kulturhus Joar**
Bibehållen servicenivå/ volymökning
Renovering av befintliga hus och omställning av lokaler till ett välkomnande och tillgängligt kulturhus Joar. Lokalerna ger alla invånare och besökare möjlighet att ta del av och utöva kultur. I ett växande Enköping är renovering av stora teatersalongen, huvudbibliotek, biograf samt flytt av museet och turistinformation i huvudsak en bibehållen servicenivå. Huvudbibliotekets lokalyta har inte utökats sedan mitten på 1990-talet.
Status: Programhandlingsfas till maj 2023, därefter pausat. Tas i bruk första kvartalet 2028.
- **Ny lokal för fritidsgård V-boden , Västerledens aktivitetscenter**
Bibehållen servicenivå
Förstudie för ny sporthall och fritidsgård, Västerledens aktivitetscenter, är framtagen i samband med projektet ny grund- och grundsärskola i västra Enköping, Lillsidanskolan. Lillsidan är det bostadsområde i kommunen som har flest antal unga och fritidsgården är strategisk viktig för området och dess utveckling. Den demografiska utvecklingen visar att utvecklingen fortsätter. För att upprätthålla servicenivå behövs en större lokal som är anpassad för fritidsklubb och fritidsgård.
Status: Projekteringsfas. Tas i bruk 2026
- **Ny lokal för meröppet folk- och skolbibliotek i Örsundsbro, i ny skola**
Bibehållen servicenivå.
Örsundsbro har idag ett bibliotek med funktionerna meröppet, folkbibliotek och skolbibliotek. Verksamhetens förutsättningar förändrades 2021 då lokalen delades av och ytan minskade för att ge plats åt skolans växande elevantal. Kommunens avsikt är att bygga en ny grundskola i Örsundsbro. Upplevelsenämnden har fattat beslut om ett nytt meröppet folkbibliotek på 300 kvm. Det bibehåller service åt alla invånare i alla åldrar vilket stärker språket, demokrati och möjlighet till möten och studier. Bibliotekslokalen kan med fördel samnyttjas mellan funktionerna meröppet bibliotek, folkbibliotek och skolbibliotek. Likväl för kulturaktiviteter och programverksamhet.

2023-10-31

Status: Projektet är en del av skolans projekt om ny grundskola i Örsundsbro. Genomförandebeslut den 24 oktober 2023. Tas i bruk 2027.

Lokalbehov på lång sikt

Inom en 10-årsperiod ser upplevelseförvaltningen följande behov:

- **Lokaler för kultur i kransort**

Bibehållen servicenivå/förhöjd servicenivå/måluppfyllnad

För att invånarna i kransort och landsbygd ska känna att deras del av kommunen utvecklas, samtidigt som mål kring livslångt lärande och aktiviteter på fritiden uppfylls, så behöver servicenivån i kransort säkerställas. För att kunna ta del av kultur utan att resa in till Enköping så behövs lokaler för detta i kransort. Det är utpekade i det kulturpolitiska programmet. Det gäller meröppna folkbibliotek i kransort, kulturskolans möjlighet till undervisning i skolans lokaler och lokaler att arrangera aktiviteter inom kulturgarantin för förskolebarn för att nämna några exempel.

Såväl Enköping som de flesta kransorter växer och för att säkerställa kulturlivet behöver de befintliga kulturlokalerna finnas kvar. För att säkerställa utbudet till barn och unga behöver kulturen fortsatt få ta plats i skolans lokaler både på dagtid och på kvällstid. I kransort med omland är skolans lokaler centrala för att alla barn och unga samt boende ska få möjlighet att ta del av kulturutbudet. För en bibehållen servicenivå behöver kommunens (skolans) lokaler utformas så att de kan samnyttjas.

- **Lokalutrymme för bokautomater**

Bokautomat, ibland även kallad bokomat eller bibliomat, ökar bibliotekens tillgänglighet i kransort som idag saknar filialbibliotek. Med hjälp bibliotekslånekort kan låntagarna öppna automaten och låna böcker. Bokautomat är ett komplement till biblioteksbussen. De behöver en fysisk placering på 5 års sikt och placeras i kransort på en central plats där många passerar dagligen till exempel i anslutning till en idrottshall.

- **Samlingslokaler**

Det kulturpolitiska programmet pekar ut behov av samlingslokaler och platser för kulturella möten, bibliotek, fritidsgårdar, skolor, äldreboenden och idrottsanläggningar. Samlingslokaler av olika slag är viktiga för både arrangörer och utövare.

- **Kulturell infrastruktur även på landsbygden utifrån volymökning och demografiska förändringar**

Ett stärkt och utvecklat kulturutbud på landsbygden är utpekade i flera strategier. Samlingsplatser med aktiviteter är viktig för utvecklingen av landsbygden och kransorterna. Kommunens lokaler i kransort är viktiga, men även befintliga bygdegårdar behöver ha en förhöjd servicenivå för att kommunens mål ska uppfyllas. Samverkan med lokalhållande föreningar och med satsningar på exempelvis teknisk utrustning och tillgänglighetsanpassningar kan lokalerna utvecklas. Olika finansieringsformer är aktuella och behöver samverka för att satsningen ska komma till stånd. Det kan vara kommunalt stöd och externa projektmedel på exempelvis teknisk utrustning och tillgänglighetsanpassningar.